

Agitation, som udøves i Bøger og Blade i Retning af at gøre Ægteskabet ringere, end det er.

Jeg vil derfor for mit Vedkommende sige: Kunde vi ikke være komne til en Ordning, hvorved det blev det store Fler-tal af Befolkningen muligt at søge til Kirken som hidtil? Jeg vilde anse det for det rette, og det kunde jo ogsaa gøres derved, at man valgte den Fremgangsmaade, som har været meget paa Tale baade her og i det andet Ting, at man stiller det til frit Valg mellem de vedkommende Brudepar. — Nu indvendes der mod denne Fremgangsmaade, at den ikke løser Spørgsmaalet helt, idet man ikke kan stille begge Parter frit: Naar man stiller Brudeparret frit Valg, kan man ikke stille Præsterne frit Valg, saa maa de være nødte til at efterkomme den Anmodning om Vielse, som henvendes til dem. Jeg ved egentlig ikke, hvorfor man ikke kunde stille Præsterne frit. Naar der var Adgang for alle til borgerlig Indstiftelse af Ægteskabet, saa havde alle Udsigt til at opnaa det, de ønskede, i alt Fald det, Staten krævede af dem for at erkende dem for at være rette Ægtefolk. Og jeg er tilbøjelig til at tro, at den Vanskelighed, man mener vil opstaa derved, at Præsten, naar de søge Kirken, siger nej, mere vil være teoretisk end virkelig. Jeg kan ikke tænke mig, at Brudefolk, som overhovedet nære synderlig Tvivl om, at Præsten vil vie dem, i større Udstrækning ville gøre noget Forsøg paa at opnaa en saadan Vielse. Naturligvis kunne Brudefolk være meget forskellige og have forskellige Formaal, og det Formaal er ikke udelukket, at man ogsaa under den Ordning kunde ønske at fortrædige en Præst eller i det hele taget at stille Kirken og Kirkens Folk vanskeligt, men hvorfor kunde man ikke der gaa til en lignende Lempelse over for Præsterne som den, der findes i det foreliggende Forslag? Jeg ser, at den højtærede Minister i det andet Ting har sagt, at dette Forslags § 20 ikke kan forenes med det valgfri Ægteskab. Jeg tilstaar, at jeg indser ikke, hvorfor den ikke kan det. Vi have nu hørt af det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos), at denne § 20 ingenlunde er tilfredsstillende, idet han fandt det urigtigt, at den enkelte Præst vil blive nødt til, maaske imod sin Samvittighed, at rette sig efter en Kendelse fra sin Biskop — og det ærede Medlem kan have Ret i, at det ikke vilde være at anbefale at gaa videre med sin Besværing til Ministeren; det maatte være Biskoppen, der afgjorde det. Derom skal jeg dog sige,

at de 737 Præster, som nylig ere komne med en Henvendelse til os, ere tilfredse med denne Paragraf i den Form, hvori den foreligger; de maa altsaa gaa ud fra, at hvor der virkelig foreligger saadanne Grunde for dem, at de ikke synes, at de med god Samvittighed kunne foretage den kirkelige Indvielse af et Ægteskab, der vil ogsaa deres Biskop give dem Medhold. — Jeg tror heller ikke, der i al Almindelighed vil være nogen Fare i den Henseende. Men jeg kunde for mit Vedkommende godt gaa med til at give Præsterne endnu mere Frihed og sige: Lad os indrette det saaledes, at det først paa en eller anden Maade bliver godtgjort af Statens Repræsentant, om de vedkommende ere berettigede til at indgaa Ægteskab, lad derefter Brudeparret faa frit Valg, om det vil søge Ægteskabet konstitueret i Kirken eller udenfor. — Jeg føler mig da overbevist om, at i de allerfleste Tilfælde, i alt Fald uden for Kjøbenhavn og maaske til Dels ogsaa uden for Købstæderne, vil det gaa, som det gaar nu. Der vil ingen forstyrrende Indgriben finde Sted i den gode, gamle Sædvane. — Og siges maa det i alt Fald, at er der en Ulempe forbunden med denne Fremgangsmaade, saa er det dog ubetinget den mest frsindede.

Jeg vil føje til, at jeg erkender, at dette Spørgsmaal ikke i Lighed med saa mange andre skal kastes gennem Samlingerne som en Bold, frem og tilbage mellem Rigsdagens Ting, for tilsidst at ende i Nul. Det hører til dem, som Rigsdagen bør enes om at afgøre, og jeg vil derfor ogsaa, naar ikke andet kan være, sige med de 737 Præster: Lad os saa faa Forslaget væsentlig paa det Grundlag, det har nu: kunne vi ikke andet, saa lad os faa det, vi maa have Rede paa denne Sag. Men jeg vil haabe, at der maa blive gjort et Forsøg paa at ordne Sagen paa en lempeligere Maade, og for saa vidt der skulde blive Tale om at forhindre Sagen i at gaa i Udvalg, fordi Tiden er fremrykket og der maaske er størst Udsigt til, at Forslaget bedst kan gennemføres, som det er, uden Udvalg; vil jeg altsaa ifølge denne min Stilling ikke kunne være med til at forhindre, at Sagen gaar i Udvalg.

Stilling: Ja, jeg kan i det væsentlige slutte mig til de Betragtninger, som den sidste ærede Taler gjorde gældende, og kan derfor fatte mig i stor Korthed.

Der blev ved denne Sags Behandling i det andet Ting udtalt de Ord, at dette Forslag betød en Revolution, en Revolu-